

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIJY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIONAL VAZIRLIGI
TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

«TASDIQLAYMAN»
O'quv ishlari bo'yicha
prorektor

A. Hasanov

2024 yil

ILMIY TADQIQOT METODOLOGIYASI

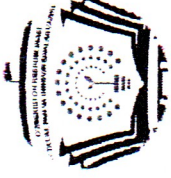
fani bo'yicha

SILLABUS

Kumdu:gi bo'lim magistratura bosqichi uchun

Bilim sohasi:	400000	– Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000	– Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	70410506	– Davlat moliyaviy nazorati va auditi

Termiz – 2024 yil

Modul / FAN SILLABUSI

**Iqtisodiyot va axborot
texnologiyalari fakulteti**

70410506 - Davlat moliyaviy nazorati va auditi

Fan nomi:	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	ITM11054
Yil:	I
Semestr:	I
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	150
Ma'ruza	30
Amaliy mashg'ulotlar	30
Laboratoriya mashg'ulotlari	—
Seminar	—
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	5
Baholash shakli:	Yozma
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

Fanning asosiy maqsadi - ilmiy tadqiqotning mohiyati va tamoyillari haqidagi tasavvurlarni shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi: - ilmiy tadqiqot faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari haqida tasavvurlar shakllantirish; - ilmiy tadqiqotlarni amalga oshirish tamoyillari va ular ustida ishlashning asosiy bosqichlari to'g'risida bilimlarni tizimlashtirish; ilmiy referatlash va iqtibos keltirishning asosiy tamoyillari haqida bilimlar berish; - ilmiy tadqiqot ishini aprobatsiya (sinovdan o'tkazish va uning natijalarini e'lon qilish haqida tasavvurlarni shakllantirish; - magistrlik dissertatsiyasini himoyaga tayyorlash, himoya

FMI

qilish va tugallangan dissertatsiya tadqiqotlari natijalari bo'yicha hujjatlarini rasmiylashtirish haqida bilimlar berishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Moliya asoslari (FUNFIN6)
2.	Soliqlar va soliqqa tortish (TAXATI6)
3.	Tadqiqot usullari va ko'nikmalari (RE:SMS6)
4.	Ekonometrikaga kirish (INTE:CON6)

Ta'lim natijalari (TN)

Bilimlar jihatidan:	
TN1	<p>"Ilmiy tadqiqot metodologiyasi" fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida magistr:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ilmiy bilimlarning metodologik asoslari; - fanda muammoli vaziyatning paydo bo'lishi; - ilmiy tadqiqot metodologiyasi va metodikasi; - ilmiy tadqiqot vositalari va metodlari; - ilmiy izlanishlarning fazalari va bosqichlari; - ilmiy tadqiqot uchun zarur bo'ladigan axborotning hujjatli manbalari; - tadqiqot natijalarini e'lon qilish tartibi; - magistrlik dissertatsiyasi va uning belgilari haqida <i>tasavvurga ega bo'lishi (bilim)</i>.
Ko'nikmalar jihatidan:	
TN2	<ul style="list-style-type: none"> - ilm-fanning o'zaro bog'liq xususiyatli belgilari; - fanlarning tasnifi; - ilmiy muammolarni tanlash va shakllantirish; - ilmiy tadqiqotni amalga oshirishning umumiy tartibi; - ilmiy tadqiqot usullari; - tadqiqot turlarini ularning yo'nalishlari bo'yicha tasniflashi; - ma'lumot-axborot faoliyatini tashkil etish; - magistratura talabasining magistrlik dissertatsiyasi ustida ishlashni <i>bilishi va ulardan foydalana olishi (ko'nikma)</i>;

TN3	<ul style="list-style-type: none"> - yangi ilmiy muammolarni to'g'ri qo'yish va aniq shakllantirish; - tadqiqot gipotezasi va kontsepsiyalarini ishlab chiqish; - tadqiqot materiallarini adabiyotli rasmiylashtirish; - ilmiy tadqiqot vositalarini to'g'ri tanlash; - tadqiqotni tarkiblash; - axborotning hujjatli manbalarini qidirish; - ma'ruza tezisi va ilmiy maqola tayyorlash; - muammoni kompleks hal qilish; - original muammo kontsepsiyasini ishlab chiqish; - muammoni hal qilishning ustuvorligini aniqlash; - ilmiy tadqiqotlarda anglashning ilmiy metodlaridan samarali foydalanish; - ilmiy tadqiqot vositalari va metodlarini umumli qo'llay olish; - ilmiy tadqiqotni amalga oshirish; - ilmiy tadqiqot natijalarini rasmiylashtirish; - ilmiy tadqiqot uchun axborotlarni qidirish; - xalqaro iqtibos tizimiga kiruvchi jurnallarda tadqiqot natijalarini e'lon qilish; - magistrlik dissertatsiyasini rasmiylashtirish, dastlabki va rasmiy himoyani o'tkazish <i>qobiliyatiga ega bo'lishi lozim (malaka)</i>.
------------	--

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	1-modul. Ilmiy tadqiqot metodologiyasining nazariy asoslari. Ilmiy bilimlarning metodologik asoslari
M2	Ilmiy tadqiqot yo'nalishini tanlash va ilmiy muammo
M3	Ilmiy tadqiqot yo'nalishini tanlash va ilmiy muammo
M4	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi va metodikasi
M5	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi va metodikasi
M6	Ilmiy tadqiqot vositalari va metodlari
M7	Ilmiy tadqiqot vositalari va metodlari
M8	2-modul. Ilmiy tadqiqot metodologiyasining tashkiliy-uslubiy jihatlari. Tadqiqot olib borish jarayonini tashkil etish

M9	Tadqiqot olib borish jarayonini tashkil etish
M10	Ilmiy tadqiqot uchun axborotlarni qidirishning asosiy metodlari
M11	Ilmiy tadqiqot uchun axborotlarni qidirishning asosiy metodlari
M12	Tadqiqot natijalarini e'lon qilish
M13	Tadqiqot natijalarini e'lon qilish
M14	Magistrlilik dissertatsiyasi ilmiy tadqiqot turi sifatida
M15	Magistrlilik dissertatsiyasi ilmiy tadqiqot turi sifatida
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)	
A1	1-modul. Ilmiy tadqiqot metodologiyasining nazariy asoslari. Ilmiy bilimlarning metodologik asoslari
A2	Ilmiy tadqiqot yo'nalishini tanlash va ilmiy muammo
A3	Ilmiy tadqiqot yo'nalishini tanlash va ilmiy muammo
A4	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi va metodikasi
A5	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi va metodikasi
A6	Ilmiy tadqiqot vositalari va metodlari
A7	Ilmiy tadqiqot vositalari va metodlari
A8	2-modul. Ilmiy tadqiqot metodologiyasining tashkiliy-uslubiy jihatlari. Tadqiqot olib borish jarayonini tashkil etish
A9	Tadqiqot olib borish jarayonini tashkil etish
A10	Ilmiy tadqiqot uchun axborotlarni qidirishning asosiy metodlari
A11	Ilmiy tadqiqot uchun axborotlarni qidirishning asosiy metodlari
A12	Tadqiqot natijalarini e'lon qilish
A13	Tadqiqot natijalarini e'lon qilish
A14	Magistrlilik dissertatsiyasi ilmiy tadqiqot turi sifatida
A15	Magistrlilik dissertatsiyasi ilmiy tadqiqot turi sifatida

Mustaqil ta'lim (MT)	
1	Fan mavzularidan kelib chiqib tezis va maqola yozish. 50
2	Vaziyatli masalalar (keysylar) tuzish 6
3	Berilgan mambalarni tahlil qilish 6

4	Korrelyatsion-regression tahlil xususiyatlarini hisoblashga doir amaliy masalar yechimini topish	6
5	Amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy ishlarini bajarish	10
6	Milliy daromad va milliy hisoblar tizimidagi foydalanish mavzusida taqdimot tayyorlash va himoya qilish	12
Jami		90

Asosiy adabiyotlar	
1.	Shermuxamedova N.A. Ilmiy tadqiqot metodologiyasi: darslik. Toshkent: "Innovatsiya-Ziyo", 2020, 454 b.
2.	Umurov H., Umurova G. Ilmiy tadqiqot asoslari: darslik. Samarqand: SamDU nashri, 2020. – 196 bet.
3.	Bobomurodov O.J. Ilmiy-tadqiqot metodologiyasi. (O'quv qo'llanma). – T.: "Aloqachi", 2020. – 96 b.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Понкин И.В., Жаппева А.И. Методология научных исследований и прикладной аналитики: Учебник. Издание 2-е, дополн. и перераб. / Консорциум «Аналитика. Право. Цифра». – М.: Вуки Веди, 2021. – 567 с.
2.	Кожеников М.В. Методология и методика научного исследования: учебно-методическое пособие для магистрантов – Челябинск : изд-во ЗАО «Библиотека А. Миллера», 2021. – 90 с
3.	Герман Е.А. Основы методологии науки: учеб. пособие / Е.А. Герман. – СПб., 2021. – 113 с.
Axborot manbaalari	
1.	http://www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali
2.	http://www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi qonunlari bazasi sayti
3.	http://www.imv.uz – O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi sayti
4.	http://www.soliq.uz – O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasi sayti

5.	https://www.sciencedirect.com – Science Direct Elsevier – ilmiy xalqaro axborot bazasi
6.	http://www.ziyounet.uz – Jamoat axborot ta'lim tarmog' i sayti
7.	http://www.norma.uz – “Norma hamkor” MChJ sayti

Talabning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritila olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va to'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni shathlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa;

v) 3 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushumhaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;

- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagani bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif (lar):	B.E.Turayev – TISU, “Buxgalleriya hisobi va statistika” kafedrasida o'qituvchisi, i.f.f.d.
E-mail:	tbahiyor@gmail.com
Tashkilot:	Termiz iqtisodiyot va servis universiteti, “Buxgalleriya hisobi va statistika” kafedrasida
Taqrizchilar:	U.T.Tulakov – Termiz davlat universiteti Moliya kafedrasida dotsenti, i.f.f.d. O.D.Rajabov – Denov tadirkorlik va pedagogika instituti Raqamli iqtisodiyot kafedrasida dotsenti, i.f.f.d. (DSe)

Mazkur sillabus universitet kengashining 2024-yil 30-avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur sillabus “Buxgalleriya hisobi va statistika” kafedrasining 2024-yil 28-avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv-uslubiyot bo'yicha tavsiyalar:

Fakultet direktori:

Kafedra mudiri:

Tuzuvchi:

O'QUV USLUBIY BO'LIMI

TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

